

Marja Fransen (links) en Sonja Rippen bij het monument voor te vroeg geboren kinderen op begraafplaats De Plantage in Barneveld.

‘Ze had het kindje als enige gedragen’

Marja Fransen en Sonja Rippen over het verlies een kind

Marja Fransen verloor twee kindjes door miskramen en bleef ongewenst kinderloos. Samen met Sonja Rippen, verliesbegeleider en uitvaartvoorganger van de rooms-katholieke Catharinakerk, vertelt ze 8 december tijdens een bijeenkomst van Samenspraak over het taboe om erover te spreken.

Henk van IJken

Marja Fransen, commissielid van Samenspraak Barneveld, raakte vorig jaar op Allerzielen in gesprek met Sonja Rippen. Ik wilde als dertiger graag verder met een man en kinderen, vertelt Marja. „Iemand naast me op de bank en samen een kindje krijgen.” Ze ontmoette Herman en ze trouwden.

Maar kinderen krijgen lukte niet. Daarom ging ze eerst naar haar huisarts, die haar doorverwees naar het ziekenhuis. Na een medische ingreep raakte ze in dat jaar begin december zwanger. Net na Nieuwjaar bleek dat het hartje van het kindje niet meer klopte. Het eindigde in een miskraam met een opname in het ziekenhuis in Ede. „De begeleiding had anders en beter gekund”, zegt Marja.

Een jaar later raakte ze weer zwanger, „maar het ging al snel mis. Ik ben er altijd heel open over dat ik graag kinderen had gewild. Het is niet alleen het verdriet van mijn man en mij, maar ook van mijn ouders en schoonouders, mijn schoonzus en zussen.” Nu, vijftien jaar later, beleeft ze haar miskramen als „een doosje dat meestal gesloten is, soms op een kiertje staat en soms onverwacht open gaat”.

OVERLEVEN Mensen oordelen makkelijk en

zeggen maar wat, zoals ‘geniet er maar van, kinderen zijn ook niet alles’. „Soms doet het pijn, soms lach ik erom”, zegt Marja Fransen. Sonja Rippen: „Ook al leiden gebeurtenissen in je leven soms tot traumatische ervaringen, je moet door, je gaat overleven. Er zijn mensen die dat doen door alles te willen controleren, door iets weg te stoppen. Totdat er dingen gebeuren of zich opstapelen, waardoor je dat niet meer volhoudt, een burn-out krijgt of op een andere manier vastloopt.”

”
Ik leef verder met het verdriet

ROUWPROCES Marja vond samen met haar man in een gespreksgroep steun bij anderen die ook ongewenst kinderloos waren. Tegen mijn huisarts zei ik: ‘ik moet steeds huilen’. ‘Vind je dat raar’, antwoordde hij. ‘Je zit in een rouwproces en hebt daarbij hulp nodig’. „Het is een taboe”, merkt Marja op, „om erover te praten.” „Juist daarom is het doel van de avond een opening te bieden”, zegt Sonja Rippen. „Als je iets met het rouwproces doet is het goed, maar als je er nog niet aan toe bent is dat ook goed. Een collega vertelde me

dat haar moeder van 87 jaar had besloten om haar drie kinderen die ze had verloren door vroeggeboorte (jonger dan vierentwintig weken) bij te laten schrijven in haar huwelijksboekje, wat in Nederland sinds 2006 wettelijk is geregeld. En dat dit voor haar nog zo belangrijk was. Het was zo wezenlijk voor haar, omdat ze de enige was die de kindjes had gekend, doordat ze hen had gedragen.” „Als je het bestaan erkent, dan is het er”, vult Marja aan. Sonja Rippen: „Een moeder vertelde me geëmotioneerd op de dag van Allerzielen – ieder jaar op 2 november – dat ze jaren na het levenloos geboren worden van haar voldragen kindje, tijdens het opschrijven van een misintentie, voor het eerst de naam van haar kindje had uitgesproken. En toen besefte dat niemand de naam ooit had gehoord en dat het kindje daardoor niet was gekend”.

WILHELMUS „Als je onbekende of beschamende gebeurtenissen in een familie niet benoemt of erkent, blijft het onrustig. Als dat wel gebeurt, dan komt er ruimte en komen er als het ware energie en liefde op gang. Hoe verdrietig ook, dan is het goed en komt het familiesysteem op orde”, zegt Sonja Rippen. „Bij rouw en verlies speelt, naast je lijf en je geest, je familiesysteem een grote rol. De mensen om je heen leven het omgaan met verlies je voor.” „Mijn oma overleed en mijn vader durfde te huilen”, merkt Marja Fransen op. „Terwijl hij anders heel nuchter in het leven stond.” „Mijn vader werd altijd emotioneel als het Wilhelmus werd gezongen”, vertelt Sonja Rippen. „Bij schaatswedstrijden op tv zat hij in tranen als een Nederlandse schaatsster had gewonnen. De mensen om je heen doen het je voor. Vanuit mijn geloof wil ik mensen bijstaan in het verlies van kinderen, maar ook bij een verlangen naar kinderen dat niet wordt waargemaakt, want ook dat is een rouwproces.”

WERELDLICHTJESDAG De avond in het Catharijnenecentrum in Barneveld vindt plaats in aanloop naar Wereldlichtjesdag, op de tweede zondag in december, dit jaar op zondag 11 december, de dag waarop overleden kinderen worden herdacht. In Nederland zijn er meer dan honderd plaatsen om hen te herdenken. Een daarvan, het monument voor te vroeg geboren kinderen op begraafplaats De Plantage in Barneveld, is gemaakt door de Barneveldse kunstenaar Julia Borsboom. Zij zal op 8 december vertellen over de achtergrond en symboliek van het monument. „Het monument omarmt je”, zegt Sonja Rippen. „Het is als een omarming, alsof er mantel om je heen wordt geslagen. Een plek waar jouw naam wordt genoemd en je voelt dat je niet alleen bent”, zegt Marja Fransen. „Ik leef verder met het verdriet. Ik mag erover praten dat ik geen kinderen heb, al had ik ze graag gewild. Het lijkt soms alsof er een doosje open gaat. Dan zijn alle emoties weer terug, het blijft bij je. En je gaat door fases heen. Ik heb nog steeds moeite met het opzetten van de kerstboom. De eerste keer dat ik zwanger was, dachten we bij het versieren van de kerstboom, waar moet deze volgend jaar staan, want dan staat er op die plek een box.”

De lezing- en gespreksavond van Samenspraak Barneveld wordt donderdag 8 december vanaf 19.30 uur gehouden door Sonja Rippen, uitvaartvoorganger van de Sint Lucasparochie en verliesbegeleider, in het Catharijnenecentrum aan de Langstraat 36 in Barneveld. Sonja Rippen studeerde ‘Omgaan met verlies’ bij Opleiding Land van Rouw in Nijmegen. Er wordt een bijdrage gevraagd van 5 euro, inclusief koffie en thee. Aanmelden kan via: samenspraakbarneveld.nl/jouw-naam-genoemd.